

Spis treści

Wykaz skrótów	11
Wstęp	13

ROSYJSKIE PAŃSTWOWE ORGANIZACJE POMOCOWE

Jugobieżeniec (Uchodźca Południowy)	41
Komitet Jej Cesarskiej Wysokości Wielkiej Księżnej Tatiany Nikołajewny dla niesienia pomocy poszkodowanym od działań wojennych	43
Narada Specjalna (Szczególna) do spraw Uchodźców	47
Narady Gubernialne do spraw Uchodźców	50
Siewieropomoszcz (Pomoc Północna)	51
Wszechrosyjski Związek Miast	53
Wszechrosyjski Związek Uchodźców	57
Wszechrosyjski Związek Ziemstw	59

POLSKIE ORGANIZACJE POMOCOWE

Centralny Komitet Obywatelski guberni Królestwa Polskiego	65
Komitet Polski Pomocy Ofiarom Wojny przy Towarzystwie Dobroczynności Wyznania Rzymskokatolickiego w Moskwie	72
Oddział Polskiego Towarzystwa Pomocy Ofiarom Wojny w Kijowie	77
Oddział Polskiego Towarzystwa Pomocy Ofiarom Wojny w Mińsku	81
Oddział Polskiego Towarzystwa Pomocy Ofiarom Wojny w Piotrogradzie	83
Oddział Polskiego Towarzystwa Pomocy Ofiarom Wojny w Warszawie	84
Polski Komitet Pomocy Sanitarnej	85
Polski Lwowski Komitet Ratunkowy	91
Polskie Towarzystwo Pomocy Ofiarom Wojny	94
Rada Okręgowa Kijowska (Kijowska Rada Okręgowa) Polskich Towarzystw Pomocy Ofiarom Wojny	99

Rada Zjazdów Polskich Organizacji Pomocy Ofiarom Wojny	105
Sekcja Sanitarno-Żywnościowa Polskiego Towarzystwa Pomocy Ofiarom Wojny	112

ORGANIZACJE I INSTYTUCJE POWROTOWE

Centralne Kolegium do spraw Jeńców i Uchodźców	117
Centralny Urząd Reemigracyjny	121
Centralny Zarząd do spraw Ewakuacji Ludności	123
Państwowy Urząd do spraw Powrotu Jeńców, Uchodźców i Robotników	125
Polski Komitet Centralny Powrotu do Kraju	126
Wydział Reemigracyjny dla Uchodźców w Rosji	128

LIDERZY UCHODŹSTWA POLSKIEGO W ROSJI

Bartoszewicz Joachim Stefan	131
Budkiewicz Konstanty Romuald	135
Cieplak Jan	138
Grabski Stanisław	139
Grabski Władysław	141
Kossakowski Stanisław Michał	144
Lednicki Aleksander	146
Lutosławski Jan	149
Lutosławski Kazimierz	150
Lutosławski Marian	152
Święcicki Henryk	154
Zdziechowski Jerzy	156
Żukowski Władysław	158

SYLWETKI PRZYWÓDCÓW ROSYJSKICH INSTYTUCJI I ORGANIZACJI POMOCOWYCH

Dymsza Lubomir Jan Felicjan	163
Engelhardt Wadim Płatonowicz	165
Fullon Aleksandr Iwanowicz	167
Griazew Nikołaj Dmitrijewicz	169
Jaczewski Michał Eduardowicz	171
Kaszkarow Boris Dmitrijewicz	173
Kluczariow Aleksandr Stiepanowicz	175

Kupriejanow Nikołaj Nikołajewicz	177
Ligin Walerian Walerianowicz	179
Lubimow Dmitrij Nikołajewicz	181
Mejer (Meyer) Piotr Piotrowicz	183
Müller (Miller) Aleksandr Aleksandrowicz	185
Neidhardt Aleksiej Borisowicz	187
Papudogło Siemion Pawłowicz	189
Plehwe von Nikołaj Wiaczesławowicz	191
Romanowa Tatiana Nikołajewna	193
Skirmunt (Skirmuntt) Konstanty Stefan Feliks	195
Stierligow Ilja Iwanowicz	198
Striemouchow Piotr Piotrowicz	200
Szczepkin Mitrofan Mitrofanowicz	203
Szczerbatow Nikołaj Borisowicz	204
Tołmaczew Nikołaj Aleksandrowicz	206
Tyszkiewicz Aleksander	208
Urusow Nikołaj Piotrowicz	210
Wolkonski Władimir Michajłowicz	212
Zubczaninow Sergiej Iwanowicz	214

RODZAJE AKCJI POMOCOWEJ NA RZECZ UCHODźCÓW

Pomoc finansowa	219
Pomoc mieszkaniowa	222
Pomoc odzieżowa	225
Pomoc oświatowa	228
Pomoc prawna	232
Pomoc religijna	236
Pomoc sanitarno-medyczna	239
Pomoc w poszukiwaniu pracy	243
Pomoc żywnościowa	246

PRASA POLSKA W ROSJI

„Biuletyn Przedstawicielstwa Rady Regencyjnej Królestwa Polskiego”	251
„Dziennik Miński” / „Goniec Miński”	253
„Dziennik Narodowy”	256
„Dziennik Petersburski” / „Kurier Nowy” / „Dziennik Petrogradzki”	258
„Dziennik Polski” / „Dziennik Polski Zjednoczonej” / „Wieści z Polski”	261

„Echo Polskie”	264
„Gazeta Polska” / „Dziennik Polski”	266
„Głos Polski”	268
„Hasło”	270
„Niezawisłość”	272
„Nowy Kurier Litewski”	274
„Ognisko Polskie”	276
„Pogoń”	278
„Polak = Katolik” / „Wygnaniec”	280
„Powrót”	282
„Praca”	284
„Przegląd Polski”	286
„Sprawa Polska”	289
„Sprawa Robotnicza”	292
„Sztandar”	294
„Trybuna”	296
„Wiadomości Komisariatu”	298

PRASA ROSYJSKA SKIEROWANA DO UCHODŹCÓW

„Беженец”	303
„Беженская Правда”	305
„Известия Всероссийского союза городов помощи больным и раненым воинам”	306
„Известия Главного комитета Всероссийского земского союза помощи больным и раненым воинам”	307
„Известия Комитета Ея Императорского Величества Княжны Татианы Николаевны” / „Известия Всероссийского комитета для оказания помощи пострадавшим от военных бедствий”	308
„Северный Беженец”	309
„Югобеженец”	310

UCHODŹCY W ŻYCIU SPOŁECZNO-KULTURALNYM

Drabik Wincenty	315
Jaracz Stefan	317
Korczak Janusz	319
Księgarnie polskie na wychodźstwie	322
Kwiatkowski Remigiusz	333

Makuszyński Kornel	336
Massonius Piotr Marian	339
Miciński Tadeusz	342
„Mucha”	345
Osterwa Juliusz	350
Ostrowska Bronisława Edmunda	353
Petersburskie Koło Towarzystwa Opieki nad Zabytkami Przeszłości (1908–1922)	355
Przeclawski Wiktor Józef Kazimierz	358
Staff Leopold	359
Szyfman Arnold	362
Teatry polskie na wychodźstwie	365
Toeplitzowie Henryk i Maria	377
Treter Mieczysław	378
Wysocka Stanisława Maria z Dziegielewskich, secundo voto Stanisławska	380
Żyżnowski Jan Marcei	382

POLSKIE ŻYCIE POLITYCZNE W ROSJI A UCHODźCY

Kluby Narodowe / Polskie Kluby Polityczne	385
Komisariat do spraw Polskich	387
Komisja Likwidacyjna do spraw Królestwa Polskiego	389
Komitet Narodowy Polski w Piotrogradzie	393
Polski Zjazd Polityczny w Moskwie	395
Przedstawicielstwo Rady Regencyjnej Królestwa Polskiego w Rosji	397
Rada Polska Zjednoczenia Międzynarodowego	399
Polski Komitet Demokratyczny w Piotrogradzie / Naczelny Komitet Demokra- tyczny	401
Rada przy Prezesie Komisji Likwidacyjnej do spraw Królestwa Polskiego	404
Bibliografia	407